

Додаток 1
до рішення районної ради

ПРОГРАМА
розвитку та функціонування української мови як державної
в усіх сферах суспільного життя в Ізмаїльському районі
на 2023 – 2030 роки

м. Ізмаїл
2023 рік

I. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення і виконання Програми

Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Ізмаїльському районі на 2023 – 2030 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до статей 10, 11, 53 Конституції України, Закону України „Про забезпечення функціонування української мови як державної”, указу Президента України від 31 травня 2018 року № 156/2018 „Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного культурного простору України”, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 року № 596-р „Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року „Сильна мова – успішна держава” (із змінами), від 16 грудня 2020 року № 1585-р „Про затвердження плану заходів з реалізації першого етапу (до 2022 року) Стратегії популяризації української мови до 2030 року „Сильна мова – успішна держава” (із змінами), від 19 травня 2021 року № 474-р „Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року”, Європейської культурної конвенції 1954 року.

Мова є найважливішим засобом людського спілкування та інтелектуального розвитку особистості, визначальною ознакою держави, безцінною і невичерпною скарбницею культурного надбання народу.

Утвердження і розвиток української мови, яка згідно з Конституцією України є державною, – це та стратегічна мета, без реалізації якої неможлива подальша розбудова Української держави. В Ізмаїльському районі існує потреба в подальшій активізації цілеспрямованої роботи щодо забезпечення належного використання державної мови в різних сферах життя: освіті, культурі, спорті та туризмі, рекламі, засобах масової інформації, цифровізації, центрах надання адміністративних послуг, цивільному захисті, житлово-комунальному господарстві, економіці тощо.

Отже, необхідно докласти зусиль для розширення меж функціонування української мови, забезпечення її усебічного розвитку в районі як консолідуючої сили громадянського суспільства. Послідовне вирішення мовних питань, зміцнення державного статусу української мови передбачає стимулювання процесу побудови заможної та демократичної держави.

Реалізація заходів Програми, які передбачають популяризацію української мови, культури та історичної свідомості української нації через найширший спектр культурних, наукових, науково-практичних та інформаційних заходів у закладах освіти, сприятиме розвитку та функціонуванню української мови.

II. Мета Програми

Метою Програми є забезпечення додержання конституційних гарантій щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Ізмаїльського району, посилення

її консолідуючої ролі в українському суспільстві як засобу зміцнення державної єдності, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України, підтримки розвитку національної культури.

III. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Мету Програми передбачається досягти шляхом:

зміцнення державного статусу української мови, вироблення дієвого механізму її захисту, розвитку та популяризації;

забезпечення дотримання посадовими і службовими особами органів державної влади та органів місцевого самоврядування, іншими посадовими та службовими особами вимог закону щодо обов'язковості використання державної мови під час виконання своїх посадових обов'язків, недопущення її дискримінації;

мотивування населення області до вивчення, навчання та спілкування українською мовою, запровадження та реалізації відповідних проєктів;

розроблення та відкриття мережі курсів з вивчення української мови (у тому числі дистанційних та онлайн-курсів) для різних категорій осіб, у тому числі на безоплатній основі, здійснення інших заходів щодо сприяння опануванню державної мови;

покращення якості викладання державної мови в закладах освіти, сприяння вивченню української мови;

розвитку національної словникової бази та забезпечення вільного доступу до неї користувачів;

сприяння створенню інформаційної, у тому числі медійної, україномовної продукції;

сприяння запровадженню освітніх теле- та радіопрограм, відкритих онлайн-курсів з української історії та культури;

подальшої підтримки книговидавничої справи в Україні, зокрема видання книг українською мовою, у тому числі перекладної літератури, підвищення конкурентоспроможності української книжкової продукції як на вітчизняному книжковому ринку, так і за межами України;

створення умов для підвищення обізнаності громадян про порядок застосування норм законодавства про державну мову у відповідних сферах, забезпечення реалізації громадянами права на одержання інформації та послуг українською мовою, у тому числі через засоби масової інформації, рекламу, розширення україномовного інформаційного простору, у тому числі за кордоном.

IV. Строки та етапи виконання Програми

Виконання заходів Програми здійснюється протягом 2023 – 2030 років. Програма реалізовується у II етапи: I етап 2023 – 2024 роки, II етап 2025 – 2030 роки.

V. Перелік завдань і заходів Програми

Перелік завдань і заходів Програми наведено в додатку 1.

VI. Організація управління та контролю за ходом виконання Програми

Координацію виконання Програми здійснює її районний замовник – відділ освіти, охорони здоров'я, культури, спорту Ізмаїльської державної адміністрації, який щокварталу до 15 числа місяця, що настає за звітним періодом, подає до районної державної адміністрації та районної ради узагальнену інформацію про стан та результати виконання Програми.

Контроль за виконанням Програми здійснює постійна комісія районної ради з питань освіти, культури та духовності.

VII. Очікувані кінцеві результати виконання Програми

Виконання завдань і заходів Програми дозволить:

здійснити практичну реалізацію статті 10 Конституції України щодо всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя;

розширити функціонування української мови у засобах масової інформації, сфері культури, освіти та науки регіону;

зміцнити комунікативний потенціал української мови та покращити мовну культуру населення району;

підтримувати наукові розробки, предметом дослідження яких є українська мова, література і культура, та випуск видань українською мовою;

поліпшити навчально-методичне забезпечення навчальних закладів області різних типів з метою вивчення державної мови.

Виконання Програми забезпечить поширення сфер застосування державної мови, розвиток української культури в усіх її проявах, формування цілісного національного інформаційно-культурного простору. Передбачені кроки сприятимуть вихованню різнобічно та гармонійно розвиненого, національно свідомого, високоосвіченого громадянина України, який буде здатний реалізувати свої права та виконати покладені на нього Конституцією України обов'язки.

Показники оцінки ефективності виконання Програми наведено в додатку 2.

**Заступник голови
районної ради**

М.І.Чолак